

Michał Poszwa

KONCEPCJA PRZEDMIOTU ZARZĄDZANIE PODATKAMI W PRZEDSIĘBIORSTWIE

CONCEPT OF COURSE MANAGEMENT OF TAXES IN A COMPANY

Katedra Rachunku Kosztów i Rachunkowości Zarządczej, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław, michal.poszwa@ue.wroc.pl

Summary. Element of education concerning taxes should be issues of tax optimization. The ways and means the impact on the tax burden should be discussed by the students after the completion of core subjects in the field of tax law and tax and insurance settlements. The content of the course on tax optimization should take into account the problem of meaning for tax purposes for the general objectives of the company. In addition, under the teaching emphasis should be placed on knowledge and skills in the field of identification and use tax choices. Knowledge and skills after-tax tools are learning content within the relevant subject Management of Taxes in a Company.

Słowa kluczowe: optymalizacja podatkowa, podatki, ryzyko podatkowe.

Key words: tax optimization, tax risk, taxes.

WSTĘP

Wiedza na temat funkcjonowania systemu podatkowego stanowi niezbędny element wykształcenia absolwentów kierunków ekonomicznych. Znajomość podatków i reguł realizacji obowiązków podatkowych jest również dodatkowym atutem w przypadku wszystkich osób, które podejmują samodzielnie działalność gospodarczą lub biorą udział w zarządzaniu różnymi podmiotami. Zakres wiedzy i umiejętności niezbędnych w ramach aktywności zawodowej i życia prywatnym zależy od formy zarobkowania, zajmowanego stanowiska oraz ponoszonej odpowiedzialności.

Można przyjąć, że wszystkim potencjalnym podatnikom potrzebna jest ogólna wiedza na temat zasad funkcjonowania systemu podatkowego oraz obowiązujących konstrukcji mających charakter obciążeń obowiązkowych. Osoby odpowiedzialne za dokonywanie rozliczeń muszą mieć szczegółową i specjalistyczną wiedzę i umiejętności z zakresu regulacji prawnych oraz obowiązujących procedur (Szłęczak-Matusiewicz 2013). Decydenci, a więc kierownicy średniego i wysokiego szczebla, powinni dysponować wiedzą na temat oddziaływania systemu podatkowego na działalność przedsiębiorstw i instytucji oraz umiejętnością współpracy ze specjalistami i doradcami podatkowymi.

Zarządzający przedsiębiorstwem, a więc podmiotem zarobkowym, powinni dążyć do minimalizacji niekorzystnego wpływu opodatkowania na efekty działalności. Ten niekorzystny wpływ

polega na uszczuplaniu zasobów gotówkowych podatnika oraz na występowaniu dodatkowego ryzyka wynikającego z istnienia systemu podatkowego. Minimalizacja ciężaru podatkowego przedsiębiorstwa odbywa się najczęściej przy znaczącym udziale specjalistów, a więc osób odpowiedzialnych za księgi i rozliczenia podatkowe, a także doradców zewnętrznych. Profesjonalistami z zakresu rachunkowości oraz podatków mają szansę zostać m.in. absolwenci odpowiednich specjalności prowadzonych na kierunku finanse i rachunkowość. Słuchacze specjalności o profilu rachunkowym i podatkowym powinni zdobyć odpowiednią wiedzę na temat oddziaływania obowiązujących konstrukcji podatkowych na przedsiębiorstwo oraz umiejętności identyfikacji i stosowania narzędzi minimalizacji ciężaru podatkowego. Celem artykułu jest przedstawienie koncepcji przedmiotu zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie, który powinien być prowadzony dla osiągnięcia przedstawionych wyżej efektów.

MATERIAŁ I METODY

W artykule wykorzystano materiały źródłowe przedstawiające dostępną wiedzę na temat optymalizacji podatkowej. Uwzględniono przede wszystkim źródła literaturowe oraz internetowe, a także informacje pochodzące z prasy gospodarczej. Podstawą określenia treści przedmiotu dotyczącego optymalizacji podatkowej jest analiza przepisów podatkowych, z których wynikają możliwości wpływania na obciążenia podatkowe przedsiębiorstwa. Dodatkowo wykorzystano treści programu specjalności rachunkowość i podatki, realizowanej na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. W bloku przedmiotów do wyboru proponuje się wykład „Zarządzanie podatkami”, który z powodzeniem jest realizowany. W artykule zastosowano metodę analizy źródeł, w tym przede wszystkim przepisów prawa podatkowego, oraz metody dedukcji i indukcji.

CELE I METODYKA REALIZACJI PRZEDMIOTU ZARZĄDZANIE PODATKAMI W PRZEDSIĘBIORSTWIE

Znajomość mechanizmu oddziaływania poszczególnych obciążeń podatkowych i paropodatkowych na różne obszary przedsiębiorstwa ma istotne znaczenie dla maksymalizacji efektów finansowych oraz skuteczności prowadzonej działalności (Wyciśłok 2013). Dla zarządzania w przedsiębiorstwie ważna jest elastyczność rozwiązań podatkowych. Oznacza ona, że w pewnym zakresie podatnik ma prawo wyboru sposobu realizacji obowiązków podatkowych. Nie ma możliwości całkowitego uniknięcia opodatkowania, ale możliwe jest wpływanie na wysokość obciążenia oraz moment realizacji wydatków podatkowych. Fundamentalne znaczenie ma zatem wiedza na temat dostępnych narzędzi wpływania (podatkowych praw wyboru) na rodzaj, wysokość i moment zapłaty podatku. Wiedza ta jest podstawą do podjęcia decyzji o wykorzystaniu bądź zaniechaniu stosowania instrumentów podatkowych.

Celem przedmiotu zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie jest przekazanie wiedzy na temat istoty i instrumentów zarządzania obciążeniami podatkowymi oraz wykształcenie umiejętności analizy i stosowania dostępnych podatkowych praw wyboru. Wiedza przekazywana słuchaczom dotyczy w szczególności:

- identyfikacji i struktury ciężaru podatkowego przedsiębiorstwa;
- istoty, celów i uwarunkowań zarządzania podatkami;
- charakteru i znaczenia ryzyka podatkowego;
- kwantyfikacji korzyści podatkowych;
- instrumentów zarządzania podatkami, a więc podatkowych praw wyboru.

Ponadto celem przedmiotu jest wykształcenie umiejętności analizy instrumentów podatkowych, ryzyka podatkowego oraz stosowania podatkowych praw wyboru. Zakłada się wyrobienie umiejętności:

- analizy otoczenia podatkowego i formułowania strategii podatkowej;
- analizy konkretnych przepisów podatkowych pod kątem optymalizacji podatkowej;
- szacowania korzyści podatkowych i identyfikacji ryzyka podatkowego;
- wyboru formy podatku dochodowego i formy rozliczenia;
- analizy wpływu opodatkowania na różne obszary (np. finansowanie działalności, inwestycje, zatrudnianie, organizacja zaopatrzenia i sprzedaży).

Podstawą realizacji przedmiotu zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie jest wiedza i umiejętności z zakresu prawa podatkowego, rachunkowości finansowej, rachunku kosztów oraz rozliczeń podatkowych i ubezpieczeniowych. Z jednej strony słuchacze powinni znać regulacje podatkowe, które wyznaczają ramy legalności optymalizacji podatkowej. Niezbędna jest również wiedza na temat celów zarządzania przedsiębiorstwem, z którymi słuchacze zapoznają się w ramach przedmiotów z zakresu zarządzania i finansów przedsiębiorstwa. Cele podatkowe przedsiębiorstwa muszą być bowiem spójne z celami ogólnymi.

Z drugiej strony wiedza na temat regulacji podatkowych oraz znajomość mechanizmów rozliczeń podatkowych i ubezpieczeniowych pozwalają na identyfikację podatkowych praw wyboru oraz zrozumienie oddziaływania obciążeń obowiązkowych na decyzje w różnych obszarach zarządzania przedsiębiorstwem (Poszwa 2007). Zatem znajomość przepisów jest podstawą identyfikacji możliwości optymalizacji podatkowej, a umiejętność dokonywania rozliczeń pozwala na określenie wpływu (i znaczenia) różnych wariantów realizacji obowiązków podatkowych na wyniki i ryzyko podatnika. Dla zrozumienia mechanizmu oddziaływania podatku dochodowego na efektywne obciążenie wyniku finansowego konieczna jest wiedza z rachunkowości finansowej oraz rachunku kosztów.

Przedmiot zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie jest realizowany w formie wykładu z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, metody analizy przypadków, analizy regulacji prawnych, przykładów liczbowych. W procesie identyfikacji i analizy ryzyka podatkowego zakłada się wykorzystanie metody analizy przypadków oraz analiz orzeczeń sądowych i interpretacji organów podatkowych. Źródłem wiedzy na temat zarządzania podatkami są specjalistyczna literatura, powszechnie dostępne i dedykowane bazy wiedzy o podatkach, interpretacjach i orzeczeniach, strony internetowe na temat podatków. Podstawowe pozycje specjalistycznej literatury podano w piśmiennictwie.

Uzupełnieniem wiedzy dostępnej w literaturze są specjalistyczne portale internetowe, które udostępniają m.in. analizy przypadków i orzeczenia sądowe (np. pit.pl, gofin.pl), a także interpretacje organów podatkowych (finanse.mf.gov.pl). Ponadto na wykładzie mogą być wykorzysta-

tywane przykłady pochodzące z bieżącej praktyki gospodarczej dostępne w specjalistycznej prasie codziennej i periodykach.

TEMATYKA WYKŁADÓW Z PRZEDMIOTU ZARZĄDZANIE PODATKAMI W PRZEDSIĘBIORSTWIE

Zakres merytoryczny przedmiotu i liczba godzin zostały przedstawione w tabeli 1. Przyjmuje się realizację 30 godzin zajęć. Wykład jest realizowany w ramach specjalności rachunkowość i podatki na kierunku finanse i rachunkowość, prowadzonym na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu (studia pierwszego stopnia). Realizacja wykładu następuje po zrealizowaniu innych przedmiotów z zakresu rachunkowości finansowej, rachunku kosztów, a także przedmiotów z zakresu opodatkowania. W ramach przedmiotów ewidencje i sprawozdawczość podatkowa oraz rozliczenia podatkowe i ubezpieczeniowe studenci zdobywają wiedzę i umiejętności z zakresu prawa podatkowego, prowadzenia ewidencji oraz dokonywania rozliczeń podatkowych. Wiedza i umiejętności nabyte w ramach tych przedmiotów pozwalają na realizowanie wyłącznie tematów z zakresu optymalizacji podatkowej.

Wykład może być proponowany na innych kierunkach studiów, w tym nieekonomicznych (np. inżynierskich), ale po uzupełnieniu o wprowadzenie dotyczące zasad rozliczania głównych podatków.

Tabela 1. Zakres tematyczny przedmiotu zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie

Temat	Liczba godzin
Otoczenie podatkowe przedsiębiorstwa	2
Istota i cele zarządzania podatkami	2
Zarządzanie ryzykiem podatkowym	2
Instrumenty zarządzania podatkami	2
Strategie podatkowe i analiza korzyści	2
Optymalizacja formy podatku dochodowego	4
Polityka wykazywania dochodu	4
Opodatkowanie a finansowanie działalności	2
Podatki w rachunkach opłacalności inwestycji	4
Opodatkowanie a forma zatrudnienia	2
Zarządzanie podatkiem od towarów i usług	4
Razem	30

Źródło: opracowanie własne.

Przyjęty program zajęć zakłada, że słuchacze mają wiedzę na temat konstrukcji podatków dochodowych i podatku od towarów i usług, a także zasad prowadzenia ewidencji i rozliczeń. Wiedza i umiejętności w tym zakresie są przekazywane w ramach przedmiotów obowiązkowych na specjalności rachunkowość i podatki.

W ramach pierwszego tematu dokonuje się analizy systemu podatkowego pod kątem jego oddziaływania na decyzje przedsiębiorstwa. W otoczeniu podatkowym należy wyodrębnić aspekty prawne, instytucjonalne, ekonomiczne i psychologiczne. Istotnymi cechami systemu podatkowego są parametryczność stosowanych rozwiązań oraz nieprecyzyjność regulacji, która wynika z właściwości norm prawnych oraz złożoności zdarzeń gospodarczych, które podlegają opodatkowaniu. Elastyczność rozwiązań podatkowych, niejasność wielu norm, nieprzewidywalność działań instytucji tworzących i stosujących prawo podatkowe, ułomność metod wyce-

ny podstaw opodatkowania oraz emocjonalny odbiór podatku powodują, że system podatkowy traktowany jest jako „pole gry” o wybór najlepszego sposobu realizacji obowiązków fiskalnych, ale również jako zagrożenie i źródło ryzyka. W procesie zarządzania konieczna jest zatem identyfikacja ewentualnych szans i zagrożeń, aby możliwe było ich wykorzystanie lub przeciwdziałanie im.

Punktem wyjścia do realizacji drugiego tematu jest stwierdzenie możliwości wpływania na wysokość ciężaru podatkowego, co wynika z elastyczności rozwiązań podatkowych. Istotą zarządzania podatkami jest podejmowanie działań zmierzających do minimalizacji ciężaru podatkowego. Należy tutaj wskazać na dwa istotne zagadnienia (Poszwa 2007). Po pierwsze konieczne jest uwzględnienie ograniczeń (ram) zarządzania podatkami. Ograniczeniem są zarówno konieczność przestrzegania przepisów (legalność działania), jak również cele pozapodatkowe przedsiębiorstwa. Oczywiście jest bowiem, że cel podatkowy ma charakter uzupełniający, a w zarządzaniu chodzi o to, aby osiągać cele gospodarcze (np. inwestycje), ale ewentualnie w taki sposób, aby zminimalizować wysokość opodatkowania. Po drugie konieczne jest wyjaśnienie istoty i analiza struktury ciężaru podatkowego. Należy zatem wskazać, że obciążenie podatkowe polega zarówno na dokonywaniu wydatków, jak i na ponoszeniu ryzyka podatkowego. Oznacza to, że celem zarządzania jest minimalizacja wydatków i ograniczanie ryzyka, szczególnym zaś problemem jest równoważenie tych najczęściej przeciwstawnych celów.

Tematem trzeciego wykładu jest ryzyko podatkowe i możliwości jego ograniczania. Jednocześnie zdefiniowanie ryzyka podatkowego nie jest raczej możliwe. Na potrzeby wykładu można przyjąć, że ryzyko podatkowe oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia innych niż oczekiwane konsekwencji podatkowych prowadzenia działalności. Podstawowe znaczenie ma tutaj nauczenie słuchaczy takiego sposobu analizy podatkowej, który uwzględnia problematykę ryzyka. Ryzyko podatkowe powinno być analizowane w różnych przekrojach ze wskazaniem jego uwarunkowań i źródeł (Jędruszek i in. 2013). Pożyteczne jest wyodrębnienie dwóch obszarów: ryzyka ustalania zobowiązania podatkowego lub obowiązku ubezpieczeniowego oraz ryzyka ustalania wysokości zobowiązania podatkowego lub składki. Ponadto istotne jest wskazanie ryzyka towarzyszącego procedurom rozliczeniowym i sprawozdawczym oraz wynikającego z podejmowania decyzji optymalizacyjnych.

Instrumenty zarządzania podatkami są tematem kolejnego wykładu. Należy tutaj wyjaśnić istotę i rodzaje instrumentów. Instrumentami zarządzania są podatkowe prawa wyboru wynikające z interpretacji przepisów lub wprost zapisane w formie normy prawnej (Jamroży i Kudert 2013). W szerszym ujęciu instrumenty podatkowe to również procedury analityczne i decyzyjne. Należy tutaj zauważyć, że podatkowe prawa wyboru mają dwojaki charakter. Pierwsza grupa to prawa wyboru dotyczące sposobu prowadzenia działalności. Można tutaj zaliczyć wybór formy prawnej i organizacyjnej czy też wybór sposobu finansowania. Instrumenty te pokazują, że w niektórych przypadkach cele głównego podmiotu mogą być osiągnięte na jeden z co najmniej dwóch sposobów, które różnią się konsekwencjami podatkowymi (wydatkami i/lub ryzykiem). Druga grupa to prawa wyboru sposobu rozliczania działalności, a więc np. wybór formy podatku dochodowego przez osoby fizyczne czy też wybór metody rozliczania VAT.

Stosowanie podatkowych praw wyboru wymaga określenia oczekiwanych korzyści dla podatnika. Analiza tych korzyści stanowi przedmiot piątego wykładu. Istotnym elementem

podejmowania decyzji podatkowych jest umiejętność wskazania korzyści, które mają być efektem działań decydenta. Należy zatem wskazać, że korzyści podatkowe polegają na minimalizacji wydatków oraz na ograniczaniu ryzyka. Przy tym zmniejszenie wydatków może być ostateczne lub mieć charakter czasowy (odroczenie zapłaty podatku). W praktyce najczęściej różne korzyści nie występują jednocześnie, a więc ograniczenie ryzyka wiąże się raczej ze zwiększeniem wydatków i odwrotnie, a zmniejszeniu wydatków towarzyszy zwykle wzrost ryzyka. Rozstrzygnięcie, jaki efekt ma być osiągnięty, następuje na podstawie przyjętej strategii podatkowej. W przedsiębiorstwie można zastosować strategię konserwatywną (priorytet – minimalizacja ryzyka) lub strategię aktywną (priorytet – minimalizacja wydatków), lub strategię pośrednią. Ostatecznie należy wskazać, że decyzje podatkowe wynikają również z indywidualnych preferencji przedsiębiorcy.

Przedmiotem kolejnych wykładów jest analiza wybranych instrumentów podatkowych. Szósty temat dotyczy optymalizacji formy podatku dochodowego. W polskim systemie podatkowym istnieje potencjalny szeroki wybór formy podatku dochodowego przez przedsiębiorcę. Należy wskazać dwa poziomy wyboru. Jeden związany jest z wyborem formy prawnej (wybór między opodatkowaniem osoby fizycznej a osoby prawnej). Należy zauważyć, że wybór formy podatku ma charakter uzupełniający w ramach decyzji o wyborze formy prawnej. Drugi poziom wyboru dotyczy formy podatku dochodowego przez osoby fizyczne, które mogą wybierać między podatkami ryczałtowymi a podatkiem na zasadach ogólnych. W ramach wykładu należy przedstawić procedurę wyboru oraz rachunki decyzyjne. Procedura ta składa się z kolejnych kroków – identyfikacji dostępnych praw wyboru, ustalenia kryteriów wyboru, oceny form podatku według przyjętych kryteriów oraz ustalenia podatku najniższego w danym roku. Opłacalność formy podatku zależy od indywidualnej sytuacji podatnika oraz prognozowanej dochodowości.

W ramach siódmego tematu dokonuje się analizy sposobów wpływania na wysokość wykazywanego dochodu. Należy wskazać, że wynik podatkowy jest wielkością wykazywaną za dany okres rozliczeniowy. Podatnik może w pewnym stopniu kształtować wysokość oraz moment uznania przychodów i kosztów, dokonując odpowiednich rozliczeń (np. dobór metody amortyzacji) albo przyspieszając lub opóźniając zawieranie transakcji zakupu i sprzedaży. Podatnik może też wpływać na sposób dokonywania odliczeń (np. rozliczanie straty podatkowej). Istotnym zagadnieniem jest forma ewidencji, w której ustala się przychody i koszty podatkowe. Należy wskazać zakres wyboru między ewidencją uproszczoną a ewidencją w formie ksiąg rachunkowych. Forma ewidencji wpływa na sposób i moment ujęcia kosztów, a przez to na dochód, a także na ryzyko podatkowe. Uproszczenie ewidencji sprzyja bowiem ograniczeniu ryzyka podatkowego związanego z poprawnością rachunku podatkowego.

Kolejny temat dotyczy wpływu opodatkowania na finansowanie działalności. Różne formy finansowania (wewnętrzne, jak i zewnętrzne, własne i obce) skutkują odmiennymi konsekwencjami podatkowymi. Opodatkowanie wpływa często na zwiększenie lub zmniejszenie atrakcyjności finansowania własnego i obcego. W szczególności podatek dochodowy sprzyja finansowaniu obcemu, obniżając efektywny koszt zadłużenia. Szczególnym przykładem wpływu podatku dochodowego jest tzw. niedostateczna kapitalizacja, czyli sytuacja finansowania spółki kapitałowej ze środków własnych właścicieli w formie kapitału obcego. Na przykładzie niedostatecz-

nej kapitalizacji można wskazać i skwantyfikować korzyści podatkowe, a także charakterystyczne ograniczenia nakładane w celu zmniejszenia korzyści podatkowych.

Dziewiąty temat dotyczy wpływu opodatkowania na opłacalność inwestycji. Opodatkowanie może powodować zmniejszenie efektywności wszystkich rozpatrywanych wariantów inwestycyjnych lub zmiany atrakcyjności finansowej różnych wariantów względem siebie. W ramach wykładu należy przedstawić, korzystając np. z metody NPV, sposób wyodrębnienia wielkości, które ostatecznie wpływają na wysokość podatku dochodowego w danym okresie. Zastosowanie określonej metody rachunku opłacalności inwestycji pozwala na jej rozwinięcie dzięki uwzględnieniu wielu parametrów podatkowych (np. metoda amortyzacji, rozliczanie straty podatkowej, poziom odsetek). W ten sposób możliwe jest analizowanie wpływu zmian parametrów podatkowych na wysokość NPV, a przez to określenie ich znaczenia.

W ramach kolejnego tematu analizuje się wpływ podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składek ubezpieczeniowych na koszty zatrudnienia. Charakterystycznym elementem systemu obowiązkowych składek jest zróżnicowanie zakresu ubezpieczenia w zależności od form zatrudnienia. Oznacza to zróżnicowanie atrakcyjności ekonomicznej poszczególnych rodzajów umów. Porównanie efektywnego obciążenia wypłaty netto dla osoby zatrudnionej określane jest jako analiza tzw. klina podatkowego. Wykorzystanie oszczędności w zakresie podatku dochodowego i składek do obniżania kosztów zatrudnienia wymaga jednak uwzględnienia ryzyka ubezpieczeniowego. Polega ono na możliwości kwestionowania zasadności stosowanych form zatrudnienia. Oznacza to, że w sytuacji faktycznego wyboru formy umowy pojawia się presja instytucji publicznej dążących do ograniczenia stosowania korzystnych kosztowo umów.

Temat zarządzania podatkiem od towarów i usług dotyczy dwóch zagadnień – sterowania płatnościami podatkowymi oraz zarządzania ryzykiem. Należy tutaj wskazać słuchaczom, że podatek od towarów i usług, w przeciwieństwie do podatku dochodowego, nie zawiera zbyt wielu elementów parametrycznych. Wynika to z faktu, że VAT w niewielkim stopniu jest wykorzystywany do realizacji celów pozafiskalnych. Podatkowe prawa wyboru wynikają z konstrukcji podatku (możliwość kształtowania terminów zakupu i sprzedaży oraz terminów płatności), a także z przyjętych rozwiązań (np. wybór opodatkowania lub zwolnienia z VAT, wybór metody rozliczania podatku). Istotnym zagadnieniem jest identyfikacja i ograniczanie ryzyka podatku. Ryzyko VAT dotyczy niebezpieczeństwa niespełnienia określonych warunków (prawa do odliczenia podatku naliczonego) oraz błędnego stosowania przepisów (niewłaściwy termin odliczenia podatku naliczonego, zastosowanie niewłaściwej stawki podatku). Regulacja prawna VAT jest obszerna i nawiązuje do norm prawa UE. Objętość przepisów dotyczących VAT stanowi naturalną przeszkodę w ich stosowaniu przez mniejsze podmioty.

PODSUMOWANIE

Wiedza i umiejętności dotyczące minimalizacji ciężaru podatkowego opierają się na znajomości konstrukcji podatkowych, regulacji prawnych oraz procedur rozliczeniowych. Wiedzę i umiejętności z tego zakresu studenci nabywają w ramach odpowiednich przedmiotów nauczanych na specjalności rachunkowość i podatki. Można zatem stwierdzić, że przedmiot zarządza-

nie podatkami w przedsiębiorstwie stanowi istotne uzupełnienie podstawowej wiedzy z zakresu ewidencji i rozliczeń podatkowych. W procesie nauczania optymalizacji podatkowej należy w pierwszej kolejności podkreślić uwarunkowania zewnętrzne oraz kontekst wewnętrzny zarządzania podatkami, a więc konieczność uwzględnienia głównych celów przedsiębiorstwa oraz odpowiedzialności za prawidłowość postępowania.

Podstawowe znaczenie ma analiza struktury ciężaru podatkowego, czyli wydatków i ryzyka podatkowego. Korzyści podatkowe muszą być bowiem rozpatrywane pod kątem minimalizacji płatności, jak i ograniczania ryzyka (Poszwa 2007). Efektem nauczania powinno być zapoznanie słuchaczy z dostępnymi podatkowymi możliwościami wyboru oraz metodologią ich identyfikacji w praktyce gospodarczej. Znajomość potencjalnych instrumentów podatkowych stanowi punkt wyjścia do analizy ich dostępności i opłacalności dla danego podatnika. Tylko znane możliwości wyboru będą przez podatnika analizowane. Umiejętność zastosowania oceny korzyści i zagrożeń tworzy podstawę do podjęcia optymalnej w danych warunkach decyzji. Realizacja przedmiotu zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie umożliwia przekazanie wiedzy na temat mechanizmów optymalizacji podatkowej oraz wykorzystania umiejętności stosowania instrumentów podatkowych.

PIŚMIENNICTWO

- Jamroży M., Kudert S.** 2013. Optymalizacja opodatkowania dochodów przedsiębiorstw. Warszawa, Wolters Kuwer, 19–48.
- Jędruszek O., Łukaszewicz-Obierska A., Ziobrowski J.** 2013. Zarządzanie ryzykiem podatkowym. Warszawa, Wolters Kuwer, 15–41.
- Poszwa M.** 2007. Zarządzanie podatkami w małej i średniej firmie. Warszawa, C.H. Beck, 1–23.
- Szłęzak-Matusewicz J.** 2013. Zarządzanie podatkami osób fizycznych. Warszawa, Wolters Kuwer, 15–30.
- Wyciślok J.** 2013. Optymalizacja podatkowa. Legalne zmniejszanie obciążeń podatkowych. Warszawa, C.H. Beck, 29–68.